

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Epărhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe 1/2 de an 5 cor.
" " " " România și străinătate pe an 14 fr.
" " " " " " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor. până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea
„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Administrațiunea Tipografiei și Librăriei die-
cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Nr. 3350 B. ex 1909

**Onoratului cler și iubitului popor credincios din Epărhia ortodoxă răsăriteană
română a Caransebeșului;**

Onorabilului deputat al comunității ortodoxe Epărhiei

Înalt Prea Sântitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit cu literile sale ddto 31 Martie a. c. Nr. 106 Metr. a comunicat Conzistoriului nostru diecezan, că Majestatea Sa ces. și apostolică regească n'a aflat de bine să confirme alegerea de episcop, efectuată în Sinodul Epărhial electoral celebrat în 21 Septembrie st. v. 1908.

În urma acestora Conzistoriul nostru diecezan având în vedere § 98 din Statutul organic a propus, iară Înalt Prea Sântitul Domn Mitropolit Ioan Mețianu a acceptat și consimțit prin literile sale ddto 11 Mai a. c. Nr. 153 M. ca Sinodul Epărhial electoral să fie convocat pe Luni 29 Iunie st. v. (12 Iulie st. n.) a. c.

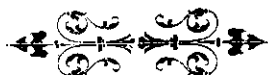
Deci în virtutea §-lui 90 din Statutul organic Conzistoriul diecezan convoacă și prin aceasta declară de convocat Sinodul ostraordinar al Epărhiei Caransebeșului pentru alegerea de Episcop pe Luni în 29 Iunie st. v. (12 Iulie st. n.) a. c., sărbătoarea Sântilor Apostoli Petru și Pavel la biserica catedrală din Caransebeș la 10 ore antemeridiane.

Caransebeș din ședița conzistorială ținută în 13 Iunie 1909.

Președintele Conzistoriului:

Filaret Musta m. p.

Arhimandrit, vicariu episcopesc.

Nr. 3466 Șc ex 1909.

Notă oficială

Originalul testimoniuului de calificare în învățătorească a candidatului de învățător *Gruia Soceneanțu*, estradat sub 15/28 Iunie 1904 Nr. 2112 Șc. ex 1904, afirmative pierzându-se, numitului candidat de învățător i-s'a estradat sub Nr. 3466 Șc ex 1909 *duplicat* și astfel originalul susatins se declară nimicit.

Caransebeș, din ședința Conzistoriului ca senat școlar, ținută în 8/21 Iunie 1909.

Filaret Musta m. p.
Arhimandrit, vicariu episcopesc.

Despre simbolul credinții

2. Maxima aceasta condamnă pe indiferenți.

Din maxima amintită urmează că vinovați sânt ceice afirmă, că toate religiunile sânt asemenea, toate sânt bune și prin urmare nu e trebuință a căuta pe cea adevărată. Sânt mulți oameni cari susțin astfel de teorii, așa numiții *indiferenți*. Aserțiunea acestora este totdeauna respinsă, căci e înscă a învătăra o învățătură care amestecă noțiunile și care în urmă distruge religia. Indiferentismul:

1. *Este injurire contra lui Dumnezeu*, căci binele și răul, adevărul și eroarea, dreptatea și minciuna să atribue deodată lui Dumnezeu. Acesta așadar nu e înțelept, drept, adevărat și sânt.

2. *Este lipsă de bun simț*, deoarece să pun pe aceeaș linie propoziții cu totul contradictorii: Dumnezeu există și nu există, sufletul e nemuritor și nu e nemuritor etc. E cu puțință aceasta?

3. *Să nimicește religia*. Într'adevăr, dacă toate religiunile au aceeaș valoare, dar totuș să combat între sine și se nimicesc una pe alta — apoi nu să poate cuprinde cu mintea ce motiv ar fi să aleagă omul una dintre ele.

G. Comuniunea sântilor.

În viața de toate zilele adeseori să vorbește de societățile de ajutorare mutuală și să laudă în fel și chip. Pe terenul spiritual, în ale religiunii, demult există această comuniune. Să vedem acum: *În ce constă această comuniune, ce bunuri cuprinde ea și unde are loc?*

1. În ce constă?

Comuniunea sântilor constă în comunicația mutuală ce să întâmplă între membrii bisericii cu privire la bunurile spirituale care le sânt comune.

1. Espresiunea „comuniune” înseamnă împreunarea membrilor cari formează un corp; iar membrii bisericii formează corpul Domnului nostru Isus Cristos.

„Iar voi sânteti trupul lui Cristos și membre din membrul lui” (1. Cor. 12, 27).

2. Cuvântul „sânți” nu însemnează numai pe cei aleși, ci pe toți credincioșii bisericii suferinde și militante. Anume să face aceasta din urmă aplicare (la biserică militantă), deoarece s. Pavel astfel a înțeles espresiunea, apoi toți creștinii s'au sântit prin taina Botezului și sânt chemați a deveni sânti, iar în urmă mulți din ei au și ajuns această stare a sânteniei.

2. Ce bunuri cuprinde?

Vistieria comuniunii sântilor cuprinde:

1. *Darul*, care e cel mai prețios din toate, este esclușiva proprietate a bisericii.

2. *S. taine*, prin care ca prin un canal să împărtășește darul dumnezeesc — sânt așadar bunuri deosebite.

3. *Meritele infinite* ale Mântuitorului, meritele extraordinare ale Preacuratei Fecioare, meritele sântilor, ale slujbelor, rugăciunilor, faptelor bune care pot agonisi ușurință sufletului omeneș.

3. Unde are loc?

Comuniunea sântilor există:

1. *Între credincioșii de pe pământ și sântii din cer.*

a) *Credincioșii* anume onoră pe sânti preamărindu-i pentru gloria de care se bucură, le țin sârbătorile, le cinstesc moastele, icoanele și stăruie să-i imită în virtuțile lor. Apoi roagă pe sânti în deosebite nevoi cerându-le întervenirea la Dumnezeu.

b) *Sântii* iarăș ascultă rugăciunile credincioșilor, se roagă pentru ei la Dumnezeu.

2. Dar și credincioșii vii sânt în comuniune cu cei vii și cu cei morți, întrucât se ajută reciproc prin fapte bune, se roagă unii pentru alții.

XXIII. Despre ertarea păcatelor.

Ertarea păcatelor.

A.

O putere nespuse de măreață a dat Dumnezeu bisericii lui, adevărată de a erta păcatele. Avem să răspundem deci la întrebările: *Cine poate erta păcatele? Ce păcate să pot erta și cu ce mijloace să iartă păcatele?*

1. Cine poate erta păcatele?

Dumnezeu are putere să erte păcate, dar el a împărtășit-o apostolilor și urmașilor lor.

1. *Dumnezeu are această putere*. Cine cutează să-i nege această putere? Cutează oare cineva să tragă la îndoială puterea, dreptul ce-l are un rege de a se arăta milostiv față de supușii lui?

Apoi însuș Dumnezeu își atribue puterea aceasta când grăește: „Și ne iartă nouă greșalele noastre etc”. Iar Mântuitorul a și întrebunțat puterea aceasta, când vindecă pe paraltic, față de Maria Magdalena, muierea preacurvă, lotrul ce era împreună răstăgnit, apostolul Petru, Toma etc.

2. Puterea aceasta Domnul nostru Isus Cristos a lăsat-o apostolilor și urmașilor acestora când zice

apostolilor: „Luați Duh sânt, cărora veți erta păcatele să vor erta; și cărora le veți ținea, ținute vor fi“. El n-a putut rămânea pentru totdeauna pe pământ, ci a întemeiat biserica, pe care a împuternicit-o să continue lucrarea lui mântuitoare.

Puterea aceasta însă n'au primit-o toți membrii bisericii, ci numai episcopii și preoții pot lega și dezlega păcatele credincioșilor.

2. Ce păcate să pot erta?

1. Toate păcatele să pot erta, dacă omul se căește de ele sincer.

Mântuitorul vedem că n'a pus limită ertării când împuternicește pe urmașii lui să folosească acest drept. Prin urmare nimene să nu zică, că păcatele lui sânt așa de număroase și de grele că nu să pot erta. Chiar de ar fi ele mai număroase decât perii capului, Dumnezeu le iartă pentru meritele infinite ale Mântuitorului. Apoi nici greutatea, mărimea păcatelor nu pot fi piedecă ertării, cum ne convingem din faptele Domnului nostru Isus Cristos care iartă pe apostolul Petru, deși acesta se lăpădase de el; iartă pe Maria Magdalena, necrediuța lui Toma etc. Și Iuda vânzătorul, de ar fi cerut ertare, ar fi fost așăzat din nou în dar ca ceilalți.

În urmă și păcatele ertate odată, dar dacă omul a le-a săvârșit din nou, încă să iartă. Mântuitorul zice apostolului Petru: „Nu zic ție de șapteori, ci până de șaptezeci de ori șapte“ (Mt. 18, 22) — adecă să erte fratelui.

Dar ertarea nu e absolută, ci păcatele din Duhului sânt nu să iartă nici în viața aceasta, nici în cealaltă (Mt. 12, 32), adecă când cineva până la sfârșitul vieții nu voește să primească mijloacele de care dispune biserica — necăința absolută.

3. Cu ce mijloace să iartă păcatele?

Cele mai folositoare mijloace sânt sântele taine a Botezului și Pocăinții.

Taina Botezului șterge păcatul strămoșesc, cele personale, iar Pocăința ca taină este puncte de mântuire ce să dă omului naufragiat. Ea șterge păcatele săvârșite după botez. Mai sânt și alte mijloace care încă ajutoră pe om în curățirea sufletului și dobândirea mântuirii vecinice (părerea de rău, s. taină a Maslului).

(Urmează)

Creștinismul și învățării în veacul al XIX

(Continuare)

Francisc Arago (1783—1853). Marele astronom era șeful familiei Arago ce juca mare rol în istoria politică a Franței în sec. 19. Dela 1830—1848 Arago ținea la stânga extremă în parlament; era simpat, un caracter nobil; avea multe utopii și idealizme în politică și sociologie. Crescut creștinește de o mamă pioasă care, când fiul ei fusese încredințat cu o misiune geodezică pe coastele Spaniei și Africii și în-

cercând mai multe aventuri primejdioase să lățise vestea că a murit (1809), mama lui lasă să să cetească slujbi pentru el pe care nu mai nădăjduia să-l vadă.

Și de el să istorisește ceva ce-i face onoare. Era vorba să să pună la Academia științelor candidatura exploratorului d'Abbadie. Un membru împută acestuia catolicism. La aceasta Arago (secretar permanent) zice: „Noi nu trebuie să disecăm internul omului... n'avem să examinăm decât lucrările lui d'Abbadie; părerile lui religioase nu țin de domeniul nostru. *Cât pentru mine, eu invidiez pe ceice cred*“.

3. Fizica

Cuceririle cele mai importante în sec. 19 sânt pe terenul căldurii, luminii și electricității.

I. Fizicienii căldurii.

Cucerirea capitală e teoria mecanică despre căldură cu legea despre conservarea energiei.

Este opera a trei bărbați: americanul Rumford († 1814), care întâi a presupus că căldura nu e materie, cum să credea până la el, ci mișcare, energie; englezul Humphrey Davy († 1829) a dovedit prin experimente părerea celui de mai nainte; iar germanul Robert Mayer (1814—1878) a formulat legea în anul 1843.

Tustrei au fost protestanți, dar religioși.

Despre Rumford mărturisește Cuvier, care în elogiul ținut în ședința publică a institutului de Franța, după ce făcuse aluziune la misantropia și pesimizmul Rumford față de oameni, ele n'au micșorat în nimic respectul față de Dumnezeire. În lucrările lui nicicând n'a neglijat ocaziunea să-ș exprime admirația religioasă pentru providența și să aducă pe alții să admire nenumăratele și variatele precauțiuni prin care ea a îngrijit de conservarea creaturilor“.

Davy spune în mai multe scrieri că e antimaterialist, inima lui nu poate să retacă mărturiile bunătății dumnezeiești, nădejdiile ce-l iluminează, influența înălțătoare, fericitoare ce simțește totdeauna în ideea religioasă.

„Când eram tânăr, scrie el, iubiam, esind din orele de disecțiune, să mă plimb pe câmp, prin verdeață și printre arbori, dealungul râului. Aici inima mi să înălța dela natură la Dumnezeu. Pretutindene vedeam puterile materiei ca instrumente ale Dumnezeirii. Simțam cum spiritul meu se ridică de idei noi, nădejdi infinite; aveam sete după nemurire. Acestea sânt sentimentele când omul nu vede nimic ordinar ci numai poezie: cred că ele sânt un puternic argument filozofic pentru nemurire.

... Influența religioasă să află în toate căile vieții pământene; ea să întărește în măsura în care slăbesc organele noastre și când corpul nostru să disolvă; ea să ridică ca o stea luminoasă de soare pe orizontul vieții și noi avem siguranță că odată ea va fi steaua dimineții, ale cărei raze vor lumina umbrele morții.

... Azi nu m'am dus la vânatoare, dar am rostit recunoștința mea marelui Cauze a tot ce există, pentru toate milele mie făcute, faptură nevrednică și totdeauna nerecunoscătoare, dar acum pătrunsă de recunoștință. De m'as putea face tot mai bun, tot mai recunoscător și mai smerit!"

De multeori să întâmpla să fie îngrijit de sănătatea lui mai mult decât era trebuință; apoi se liniștea, gândind că el trebuie ținut în viață pentru scopurile ce providența i-le-a hotărât. Când vorbea de Dumnezeu îl înșemna cu trei O mari (inițiala dela: *omnipotens*): O. O O = de treiori Atotputernic; tot așa: Mulțămesc lui Dumnezeu scria adeseori cu: G. O. O. O. (*gratias Omnipotenți ori Omniscienti*).

În călătoriile lui învățase el să cunoască biserica catolică și, să zice, că o respecta; dar el iubea biserica în genere, cum reesă din jurnalul lui intim și din memoriile fratelui său. Biserica, scrie el, cere supunerea inteligenței, credință necondiționată. Dar ea e avantaj real pentru ceice sufăr, sânt în nenorocire, e cel mai puternic razim față cu împărecherie, scepticismul contra fanatismului în popor; ea e în deplină armonie cu capacitatea și trebuințele spiritului omenesc.

Mayer după Tyndall a fost cel mai mare geniu în sec. 19. La începutul lucrărilor sale a fost primit destul de rece, căci începând să-ș tipărească scrierea despre teoria căldurii nimene nu l-a băgat în seamă: ba un critic al lui îl atacase așa de tare, că Mayer fu lovit de o criză nervoasă și trebui să intre într'un sanatoriu. Totuș teoria lui începe să-ș facă cale, el ~~deține gloria~~. Când ~~veam ca~~ și poartă grați cu autoritate îș aduse aminte textul din evanghelie, că fiecare om trebuie să-ș mărturisască convingerile înaintea celorlalți. De aceea la Congresul științific din Innsbruck în anul 1869 zice el; „Lăsați-mă să strig din toată inima că filozofia dreaptă nu poate fi alta decât o propedeutică la creștinism“. Apoi: „Ce să cugetă bine subiectivminte, e bine si obiectivminte. Fără această armonie vecinică stabilită mai nainte de Dumnezeu între lumea subiectivă și lumea obiectivă toată munca noastră intelectuală n'are nici un rezultat“.

El nu voia să audă nimic de Darwin, precum și de ceice afirmau că vreau să știe toate. „Ce — scrie el odată — noi nu știm aproape nimic de fenomenele de toate zilele, la care sântem martori în viața animalelor ori regetalelor; iar Darwin, ca un nou Dumnezeu îș inchipue să esplice toate dintr'o lovitură în ce fel organizmele s'au produs pe planeta noastră!... Aci e bine să repetim cuvintele s. Pavel. De crede vr'unul între voi a fi înțelept etc. . . Iar dacă darwinisti au așa de mulți aderenți în Germania, apoi să întâmplă numai din motivul ateizmului“ (Epistolă către Schmid 22 Decemvre 1874).

J. Prescott¹ Joule (1818-1889) e mare fizician al

veac 19 și unul între întemeietorii teoriei mecanice a căldurii. El era spiritualist din convingere și în discursurile lui științifice cu vadită bucurie aducea omagii Creatorului a toate, lui Dumnezeu, lui Dumnezeu providență, minunatelor lui întocmiri în creațiune, înțelepciunii și mâinii binefăcătoare a marelui Arhitect al naturii. Toate sânt în ordine, zicea el, nu este loc de disordine, nimic nu pierd, întreaga mașină, orcât de complicată, funcționează fără încetare și într'o armonie absolută. Și precum la Ezechiel roată e în roată, așa și în univers par toate afundate și oarecum înghițite în o amestecătură și un caos aparent de o varietate aproape infinită de cauze, acțiuni, transformățiuni, aranjamente de tot soiul. Totuș cea mai mare regularitate să manifestă înracestea în toate, deoarece totul e dominat de suveranitatea voinții lui Dumnezeu.

Joule a mai zis: „Precum cred eu că puterea de a distinge ceva nu aparține decât Creatorului, sânt de acord perfect cu Roget și Paraday a conchide că e falsă teoria care spre a fi realizată pretinde o nimicire de putere“ (În Societatea regală de științe din Londra, la 20 Iunie 1844).

Aplicată a fost teoria lui Joule despre mecanica căldurii — între altele — și la strălucirea ce primesc meteoroliții când intră în atmosfera noastră. Aceste corpuri cerești, zice el, trecând spațul cu o formidabilă viteză planetară, apropiindu-se de regiunile noastre, ajung într'o frecare așa de mare că îndată să încălzesc până la alb. Căldura la rândul ei le-a făcut să strălucă în strălucire și să fie inofenzive pentru globul nostru.

Nu pot, zice el, decât să fiu pătruns de admirație și recunoștință pentru miunata întocmire luată de Autorul naturii cu privire la protecțiunea făpturilor lui. Fără atmosfera aceasta, care ne îmbracă ca un vestmânt neconținut am fi espuși la cele mai mari și îngrijitoare atacuri. În fiecare moment viața noastră ar fi primejduită nu numai de petrele mari, ci și de cele mici țanduri care pătrund spațul cu o viteză de 18 mile pe secundă. Și pulberea aruncată cu o astfel de viteză ar fi mortală pentru orice animal.

(Urmează)

Fondul preotesc de penziune

III. Despre administrarea și înmulțirea fondului.

§. 5. Fondul acesta să administreează separat de celelalte fonduri diecezane prin Venerabilul Conzistoriu diecezan, având în fiecare an a să face un raport special despre mersul fondului, atât către adunarea generală a preoțimeii, cât și către Sinodul eparhial.

Spre înlesnirea administrării fiecare protopres-

¹ Caz curios avem aci. Precum în sec. 18 s'a ivit ceartă între Newton și Leibniz cu privire la: cine a descoperit întâi calculul diferențial, deoarece unul n'a știut de celalalt când lucra, așa

a fost și cu Mayer și Joule la descoperirea legii despre conservarea energiei; nici acum nu e tranșată cestiunea priorității. Germanii susțin că Mayer, Englezii că Joule.

biterat să aibă un comisar ales de preoțimea tractuală (pe 5 ani), care fără nici o remunerațiune, — afară de spesele de călătorie, — are să se îngrijască ca sesiunile, al căror venit are să intre la fond să aducă venit cât să poate mai bun, apoi anual în conferința preoțască să facă raport detaliat despre ce și de unde cât a intrat, câți sânt în restanță și cui să dea ajutor din fond în acel tract protopresbiteral.

§. 6. Capitalul fundamental al fondului este inalienabil și în decurs de 30 ani să înmulțească neîntre-rup, adăugându-i-să în tot anul o parte a venitelor sale. În privința înmulțirii acestui capital să iau aici următoarele dispoziții :

a) dela 1—10 ani	60%
b) dela 10—20 „	40%
c) „ 20—30 „	25%

De aci încolo să vor mai capitaliza încă câte 10% până ce fondul va ajunge destul de tare, ca să poată suporta toate sarcinile și ca ajutoarele ce le dă fondul să să mărească eventual contribuiriile să să micșoreze.

§. 7. Dacă însă cazurile de penzionări și ajuto-rări ar fi așa de multe, încât n'ar fi cu putință a să da penziuni și ajutoare așa mari, atunci acestea să pot micșora proporțional, până când fondul va ajunge iarăș în starea să poată solvi ajutoare întregi.

IV. Datorințele membrilor și a comunelor bisericesti față de fond.

§. 8. Toți parohii respective administratorii pa-rohiali, capelanii și diaconii din dieceză sânt obligați a participa și să considera membri ai acestui fond, fără vreo declarațiune din partea lor, având a solvi punctual taxa fundamentală și taxele anuale. Nesu-punerea la această dispozițiune formează delict disci-plinar.

Taxele comunelor bisericesti.

§. 9. Fiecare comună bisericască e datoare a solvi anual 30 cor. de fiecare preot și anume anti-cipativ cu 1 Ianuarie a fiecăruia an, care sumă are să să prelimizeze din oficiu.

Comunele cu parohii de cl. I. sau care dau pre-otului cel puțin 1600 cor. salar au să solvească anual 60 cor., iar comunele care sânt de cl. II. sau dau preotului cel puțin 1200 cor. au să solvească anual 45 cor.

După sumele restante are comuna bisericască să plătească 6% interese de întârziere.

§. 10. Acele comune care solvesc odată pentru totdeauna suma de 500—1000 cor. de preot, acelea sânt scutite de a mai plăti taxe anuale.

Taxele membrilor.

§. 11. Fiecare membru (preot) are să solvească la hirotonire sau la intrare — în acest caz să poate solvi și în 2—3 rate anuale — taxa fundamentală după etate și anume :

până la 30 ani	100 cor.
dela 30—40 ani	150 „
„ 40—50 „	200 „
„ 50 în sus	250 „

iar ca taxă anuală să stăverește suma de 60 cor. de fiecare membru, care încă trebuie să să solvească anticipativ cu 1 Ianuarie a anului respectiv.

§. 12. Membrul care a rămas în restanță cu taxele e dator a solvi 6% interese de întârziere, iar nesolvind restanța nici cu finea lui Octombrie a anului respectiv Venerabilul Conzistor diecezan e îndreptătit a-i sechestra prin comisarul său (§ 5.) o parte din sesiune, din care apoi să să plătească taxele până atunci, până când preotul de bunăvoie își implineste datorințele față de fond. Nesupunându-se vre-un preot dispoziți-unilor conzistoriale, să pune imediat în cercetare disci-plinară.

§. 13. Datorința de a solvi taxele înceată prin :

1. moarte
2. strămutare în altă dieceză
3. penzionare și
4. la 40 ani de solvire.

V Penziunile ce să dau preoților neputincioși.

§. 14. Preoții neputincioși primesc după 40 de ani de solvire 1200 cor. penziune anuală ; după 10 ani 40%, iar de aci încolo de fiecare an câte 2% mai mult.

§. 15. Preoții cari doresc să primească după 40 ani de solvire 1600 cor. au să solvească la taxa fun-damentală cu 100 cor. mai mult, iar ca taxă anuală au să solvească anual 100 cor. ; acei preoți cari voesc să primească 1400 cor. penziune au să solvească la taxa fundamentală cu 50 cor. mai mult, iar ca taxă anuală suma de 80 cor. Ceice doresc a se bucura de una din aceste penziuni mai mari au să se declare în scris la intrare sau cel puțin în 3 luni dela pu-blicarea acestor statuate.

Treceri dela o penziune la alta mai mare să pot face pe lângă solvirea diferențelor împreună cu interesele de 5%.

§. 16. Acei preoți, cari voiesc să se penzioneze sânt datori a-și dovedi neputința lor prin atestat me-dical estradat de medicul designat de Conzistoriul diecezan, pe care are să-l alătore la rugarea sa de penzionare.

§. 17. Cât timp vre-un preot are capelan ad personam nu poate primi penziune.

§. 18. Având preotul, înca înainte de a se pen-ziona, capelan cu drept de succesiune, numai după 5 ani de funcțiune a capelanului poate să-și ceară penzionarea.

VI. Ajutorarea văduvelor.

§. 19. Văduvele rămase după preoții răposai primesc 6% din ajutorul (penziunea) ce le-ar com-pete bărbaților după anii de solvire, să recere însă dela dânsule următoarele :

a) dacă văduva fără copii a trăit împreună cu soțul ei până la moartea lui, sau dacă dovedește, că nu din pricina ei n'a trăit cu el și dacă soțul ei a solvit cel puțin 10 ani la fond ;

b) văduva cu copii dacă întrunește cele cuprinse

în a) primește ajutor anual de 240 cor., dacă preotul a solvit numai 5 ani.

§. 20. Ajutorul pe seama văduvelor să pune în curgere numai după ce a expirat anul în cere dănsule au beneficiat $\frac{1}{2}$ din venitele parohiei văduvite.

§. 21. Văduva își perde dreptul la ajutor în următoarele cazuri:

- dacă trece la altă religie sau confesiune;
- dacă duce o viață imorală;
- dacă se căsătorește a 2-a oară.

Dacă însă dânsa ar rămânea văduvă și după al 2-lea bărbat și după acesta n'are nici un ajutor (penziune), sau dacă nu din vina ei se desparte de el, în cazul acesta la cerere i-să pune iarăș în curgere ajutorul ce-i compete după primul bărbat. (Urmează)

O modestă recercare cătră domnii preoți și învățători

Binevoii, rogu-vă, a îndmna pe poporeni să-și dea copiii la meserii.

În Timișoara sânt multime de locuri vacante de ocupat, astădată: la covaci, la șoncari (cârțătari), rotari, pantofari, opincari, cojocari, croitori, tapițeri, strugari, tinicheri, brutari (pecari), sītari, morari, litografi ș. a. ș. a.

Copiii pentru covaci, rotari, morari, litografi, șoncari și opincari să aibă cel puțin 14 ani, la celelalte și cari afară de limba maicii vorbesc și altă limbă, vor fi preferiți.

Copiii vor fi primiți pe 4 ani cu toată proviziunea. La intrare au să fie îmbrăcați de acasă în vestiminte civile, să aibă două rânduri de schimburi și încălțăminte, iar de aci încolo e grija stăpânului.

Cu sine vor aduce numai atestat de botez.

În decursul acestor doi ani din urmă, am plasat aci peste 30 copii, cei mai mulți sânt din Ardeal.

Între cei plasați mulți sânt calificați, cu câte 2, 3, și 4 clase gimnaziale, aplicați la meserii fruntașe și artistice. Aceștia, la timpul său, vor face nației onoare cu firmele lor.

Părinții să se adreseze subscrișului, în Timișoara, Gyárváros. Muzslai útca 23.

Emeric Andreescu
învăț. în pens.

Știri

Biserica română în Canada s'a ridicat în Roulean-Sask și va fi sântită la s. Petru de protosinghelul acestei biserici Benedict Iliescu.

Jubileu de 500 de ani dela înființare sârbează la 4/17 Iulie a. c. universitatea din Lipsca. Să zice că foștii studenți români dela această universitate pregătesc un act comemorativ, care va fi semnat de toți și să va înmana rectorului universității în ziua jubileului.

Expoziție de artă chineză și japoneză să va deschide vara aceasta în München supt presidența prințului Ruprecht.

Iarnă. În Predeal, Azuga și Bușteni (România) a nins zilele trecute și a fost frig mare. Asemene frig mare a fost în Maramureș.

Nefericire. În Cazacu (România) un copil de jăran se urcase într'un pom după cuiburi de pasere. Odată ș-a pierdut echilibrul și a căzut într'un par de gard, care i-a pătruns corpul eșindu-i în spate. Băiatul a murit la moment.

Necrolog. Directorul celui mai vechi ziar românesc dela noi, Dr. Aurel Mureșianu, a răposat subit Duminică în 7 l. c. la orele 5 $\frac{1}{2}$ d. a. Însmormântarea a fost Miercuri în 10 l. c. cu deosebire pompă luând parte mulți intelectuali din toate părțile lăcuite de Români. Familia a primit număroase condolențe.

O ocaziune cu felurite sentimente. * O servitoare aruncând din bucătărie spălaturile afară, le aruncă pe renumitul filozof Kant, care tocmai atunci trecea pe acolo. Kant se supără și intră înlăuntru făcând reproș. O domnișoară intelegentă îl întâmpină și exprimându-și regretele, pune apă și'l curăță. După ce a terminat l-a rugat în glumă de nume, căci și așa îl știa. Apoi îi zice: „Sânt foarte fericită, că v-am putut cunoaște cu ocaziunea aceasta”. „Și pe mine mă bucură cunoștința, dar nu și ocaziunea, cu care am făcut cunoștința”. „Mie mi-a fost binevenită și ocaziunea, căci îndată ce-mi va reproșa cineva fața pentru îngrijirea îmbrăcăminte, mă voi scuza cu exemplul celui mai mare filozof”.

Datorința a da ajutor. * Principele Leopold de Dessau era foarte săritor la toate nevoile. Odată fiind în Berlin izbucnise un foc puternic. Mâni nu erau deajuns câte ar fi trebuit. Într-aceasta un domn bine îmbrăcat se preumbla la lumina focului, când unul dela tulumbă îi strigă în gura mare: „Aici domnule! E lipsă de mână!” „E ce? Eu sânt secretarul Färber”. Cel dela tulumbă apucând un vas cu apă, în care era și ghiată, îl turnă în capul domnului zicându-i: „Si eu sânt principele Leopold de Dessau”.

Cronica literară și culturală

O conferință despre nuvelistul nostru Agăr-biceanu deschide paginile mai noi ale *Junimei-Literare*. Tot în acelea și o dare de seamă asupra cărții monumentale a prof. N. Iorga „Istoria bisericii române”.

*

Frumoasa poveste „Stăpânea odată...” din măiastra până a lui Delavrancea publicată mai întâi în coloanele Vieții Românești, apare acum într'un mic volumaș în biblioteca rom. enciclopedică a lui Socec.

*

Tot în aceeaș bibliotecă se tipărește și trad. poemului dramatic *Camoens* a lui Fr. Halm de poezii Anghel și Iosif.

Apoi, *Discursul* ținut în catedrala din Blaj la 2/14 Mai 1848 de Simeon Bărnuț. Discursului îi premerge ca notă biografică a autorului „elogiul lui Bărnuț” de G. Mărzescu rostit la solemnitatea funebră a universității din Iași.

*

În *Viața-Românească* (4) părți minunat de frumoase din Carmen Saeculare a scriitorilor Anghel și Iosif. Poezii de Anghel, Goga, Codreanu și nuvele de cei mai de capetenie prozatori tineri de azi Sadoveanu, Sandu și Agăr-biceanu. Cronică literară impresionistă foarte bună, scrie dna Izabela Sadoveanu, pe care o

* Trimise de preotul N. Jurca din Cireș.

cunoaştem din „Impresiile ei literare“. De astădată face o analiză fină a dramelor cu probleme de psihologie sexuală, Sufletul și Iluzia, creațiunile unei mari scriitoare a Italiei Amalia Roselli. Fără renumele și reputația Matildei Serao, reprezentanta întregii literaturi feminine italiene pentru întreaga lume intelectuală de azi a Europei, Amalia Roselli are totuși trăsăturile de capetenie a unui distins talent căruia îi aparține viitorul. Este cea dintâi femeie în Italia, care a scris pentru teatru, și, deși a scris multe nuvele și romane, publicul italian nu i-a reținut nuvele decât atunci când, la un concurs dramatic național, juriul a dat premiul dramei „Sufletul“ scrise de ea, și după care a scris o a doua dramă Iluzia.

*

„Șazătoarea“, juvaerul prețios de muzică națională românească, a D. Tiberiu Brediceanu, a fost primită cu dragoste și însufletire de frații noștri bucovineni. Cu ocaziunea reprezentării, D. Brediceanu, care însuși și-a condus mănunchiul său gingaș de melodii populare, a fost obiectul unor grandioase și sincere ovațiuni, încununându-se și cu laurii de recunoștință a bunilor noștri frați de acolo. Felicităm artistul nostru, căci al nostru e, cu dorința unei continue și bogate activități pe tărâmul muzicii naționale.

*

Celorce ar vrea să cunoască viața culturală și națională a Românilor din sudul Dunării în cursul veacului al XVIII, li atragem luarea aminte asupra cărții scriitorului macedo — român (aromân) Papahagi „Scriitori Aromâni în v. XVIII.“ București. Göl — Rasidescu, 1909, 1 vol. în 8° mare, de 330 p. preț 10 lei.

*

Candela Nr. 6 conține: Viața și activitatea s. apostol Pavel, de Dr. V. Gheorghiu. Plângerile lui Ieremia, de Dr. Oct. Isopescul. Viața creștină de C. Morariu. O sesie de cuvântări ocazionale, de Roman Bărgăuan. Articoli în limba ruteană. Scurte comunicări. Întrebări și cazuri pastorale. Cronică.

*

Biserica ortodoxă română. Nr. 2 are: Deschiderea sesiunii de primăvară a s. Sinod. Acte oficiale. Carte pastorală. Continuare la partea II. din explicarea Ps. 50. Câteva cuvinte asupra sinodului eparhial ori mitropolitan. Datoriile omului către sine însuși. O carte folositoare. Patriarhatul lui Crizostom. Sărbarea dela seminarul central. Modificarea legii s. Sinod. Localul s. Sinod. Inaugurarea conferențelor preoțești. Mișcarea în personalul clerical din țară. Donațiuni.

Concurse

Pe baza decisului Ven. Conzistoriu diecezan ditto, 15 Noemvrie 1908 Nr. 5523 B. ex. 1908 să scrie concurs pentru alegerea unui capelan pe lângă neputinciosul paroh Terențiu Bota la parohia de clasa III-a din Jamul-mic, protopresbiteratul Vârșetului, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele sânt:

1. $\frac{1}{3}$ parte din sesiunea parohială constătătoare din 30 jugh. pământ arător.
2. $\frac{1}{3}$ parte din stolă.
3. $\frac{1}{3}$ parte din birul parohial.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și trimită recursele instruite conform „Stat. organic și a Regulamentului pentru parohii, adresate Com. parohial gr. or. rom. din Jamu-mic — Prea On. Domn protopresbiter Traian Oprea în Vârșet.

Recurenții au să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cele bisericesti, cu prealabila învoire a D-lui protopresbiter tractual; însă nicidecum în ziua de alegere.

Jamul-mic din ședința comitetului parohial ținută la 10 Maiu 1909. 1—3 [25]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine. Traian Oprea protopresbiter.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător la școala confesională gr. or. română din Dragomirești, protopresbiteratul Lugoșului, să scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumente:

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferință 10 cor.
3. Pentru scripturistică 14 cor.
4. Pentru lemne pe seama învățătorului 89 cor. 60 fil. plus adusul 32 cor.
5. Pentru lemne pe seama școlii 89 cor. 60 fil. plus adusul 32 cor.
6. Pentru servitorul școlii 20 cor.
7. Pentru compunerea socolilor școlii și bisericii 10 cor.
8. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.
9. Locuință liberă în edificiul școlii nouă cu grădina de 800 stângeni; apoi un iuzer de pământ arători, având învățătorul a solvi contribuția.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne petițiunile conform normelor din vigoare, la Oficiul protopresbiter al tractului Lugoș, și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare.

Pentru alte servicii prestate, înainte de ocuparea acestui post, comuna nu acordă nici un emolument.

Dragomirești din ședința comitetului, ținută la 20 Iulie 1908 st. v. 1—3 [26]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Pentru ocuparea postului de învățător devenit vacant la școala confesională ort. rom. din comuna Ferendia, protopresbiteratul Vârșet, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salar 600 cor.
2. Pentru cvartir până se va zidi 100 cor. și grădina de legumi în natură.
3. Pentru lemne 84 cor.
4. Pentru scripturistică 20 cor.
5. Pentru conferințe învățătoresci 20 cor.
6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.

Cu 1 Iulie 1910 să va întregi dotațiunea învățătorescă împreună cu acest post conform art. de lege XXVII din 1907.

Alesul învățătoriu este îndatorat a instrua în clasele unde va fi designat, — a purta cantoratul în și afară de biserică, — a purta scripturistica comitetului și sinodului parohial și a compune socola culturii.

Serviciile prestate în alte comune nu să iau în considerare la întregirea cuincuenalelor.

Doritorii de a ocupa acest post au a-se prezenta în biserică în o Duminecă sau sârbătoare, și recursele instruite cu documentele recerute, — adresate comitetului, — să le înainteze Oficiului protopresbiter al Vârșetului în Vârșet.

Pentru comitetul parohial:

1—3 [27]

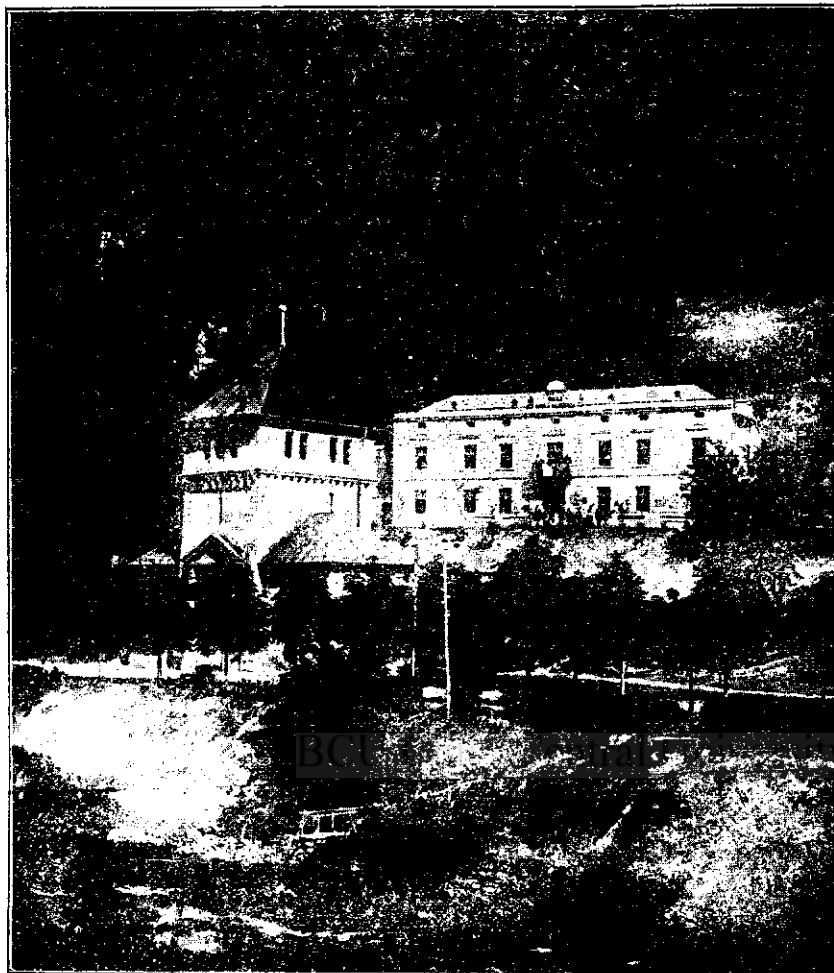
Luca Lazarescu
președ. comit.

George Oide
notar.

În conțelegere cu mine: Traian Oprea, protopresbiter

Villa DĂNILĂ VALUȘESCU

Herkulesfürdő -- Băile-Erculane

Villa de primul rang pentru familia și pentru persoane particulare. Întocmiri moderne cu cel mai mare confort.

Villa aceasta, situată pe țărmul drept al Cernei, în fața vârfului Domogled, oferă vederea cea mai frumoasă.

Clădire nouă, uscată, situată în fața soarelui. Apeduct în toate coridoarele.

Serviciu culant. Liniște mare. Cea mai mare curățenie. Prețuri moderate. În lunile **Mai, Iunie, Septembrie și Octombrie** sunt prețurile următoare: 1 odaie cu 1 pat dela cor. 1²⁰—2⁰⁰. 1 odaie cu 2 paturi dela cor. 2⁴⁰—3⁰⁰.

În sezonul principal adică în lunile **Iulie, August**: 1 odaie cu 1 pat dela cor. 2⁴⁰—3²⁰. 1 odaie cu 2 paturi cor. 4[—], 5[—], și 6[—].

Fără a cruta spese și ostăneală au introdus în villa toate inovațiunile în domeniul igienei moderne, ca villa să corăspundă tuturor cerințelor.

Apeductele și canalizările sunt întocmite cu cea mai mare îngrijire și sunt supravegiate în modul cel mai perfect.

Odăile, în urma fiecărei caspe, se desinfecțiază cu formalin; astfel fiecare primește odaie curată absolut.

Fiecare oaspe e poftit a se convinge despre situația frumoasă și sănătoasă a villei, despre comoditatea și întocmirea cu tot confortul a odăilor, precum și despre curățenia cea mai perfectă și despre serviciul cel mai exact.

Petru Valușescu
proprietar.

R. GRAU ȘI FIUL, păpușar

Karánsebes | („LA CIZMA ROȘIE“)

Telephon 47. În casa institutului pedagogic-teologic diecezan. Depositul cel mai mare în ghetă fine de dame, domni și băcți.

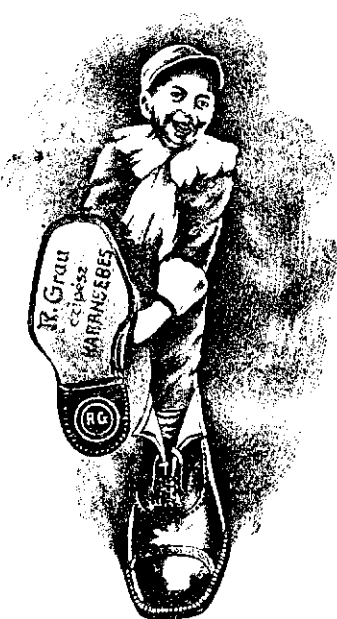
Unicul depozit al renumitelor fabricate a toată lumea

„Kobrak“ și „Danubia“

și ghetă veritabil americane.

Gătirea ghetelor fine și moderne după măsură.

Reparaturi prompt și ieftin.

3 52 [3]